

Legó módszerrel már az óvodában is

Alapvető készségeket fejlesztenek játékosan

Egyik mondja, másik mutatja – mindegyik gyerek tanulási stílusára figyelnek a pedagógusok

Óvodások vették birtokba a székelyhídi iskola LEGO-módszertan gyakorlására berendezett tantermet október 14-én. Az egyórás foglalkozáson, amit Guba Amália és Szűcs Andrea óvó nénik vezettek a legkisebbek a legóoktatás alapjait képző, óvodásoknak kitalált játékkal egybekötött tanulással ismerkedtek. Amint azt Szűcs Andrea óvónő elmondta, a Legóklub néven futó heti egyórás foglalkozások november közepéig várják a gyerekeket a Petőfi Sándor Elméleti Líceumhoz tartozó központi iskolaépületben berendezett legóterembe. Ezekre a Legóklub-foglalkozásokon az óvó nénik egy, kifejezetten az óvodás korosztály számára fejlesztett legószettet alkalmazva olyan alapkészségekre vezet rá a gyerekeket játékos formában, mint a színismeret, számismert, vagy a pedagógusok által adott utasítások pontos végrehajtása.

A gyermekek teljes odaadással építették fel és rendezték be az elképzelt tereket, egy gazdaságot vagy egy dzsungelt, aztán szépen el is mesélték, hogy mit építettek. A módszer segítségével fél év alatt olyan elvont fogalmak is kézzelfoghatóvá válnak ilyen zseni korban, mint például a szimmetria vagy a térben való tájékozódás.

A legó módszerrel az óvónők egy Magyarországon megrendezett tematikus szakmai hétvégén szerettek bele. Megnyerő volt számukra a legóoktatás sokoldalúsága, az hogy mennyi készséget lehet fejleszteni párhuzamosan minden gyereknél a legókkal úgy, hogy a tevékenységekben csak a gyerekek képzelete szab határt, és hogy a gyerekek játékként élnek meg a tanulás számukra szinte észrevétlen folyamatát. Így a pedagógusok is örömmel, motiváltan sajátították el a módszertani ismereteket és építették fel a legóklubok

óraterveit abban bízva, hogy ez a fajta oktatás egyre népszerűbb lesz nemcsak a gyerekek, de a szülők körében is.

A székelyhídi és a hozzá tartozó falvak óvodás korú gyermekeinek szervezett Legóklub-foglalkozás kellekei, az óvodásoknak szóló legókészletek a Pro Székelyhíd Egyesület jóvoltából, pályázat révén vásárolták meg. A ma óvodásai a jövő tehetségei elnevezést viselő program szervezője az említett egyesület, partnerei az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő és a székelyhídi helyhatóság.

RUPÁRCSICS J. CSILLA

A legó módszerrel egyéni, páros és csoportos munkára is lehetőséget ad

Megalakult az új székelyhídi helyi tanács

Dumitru Țiplea prefektus október 20-ra hívta össze a szeptember 27-i helyhatósági választások eredményeként létrejövő székelyhídi tanács alakuló ülését.

Mint köztudott, a székelyhídi és a környező falvakbeli választók döntése alapján a helyi tanácsba 11 RMDSZ-es, 3 szociáldemokrata (PSD), 2 nemzeti liberális (PNL) és Boros Dávid független jelölt került be.

A járványügyi helyzet miatt az alakuló ülés több szempontból is rendhagyó volt, ugyanis a gyűlést a múzeum épületében tartották, hogy az engedélyezett 20 személy számára legyen lehetőség a megfelelő távolságtartásra. Ugyanakkor prefektus online vett részt az ülésen. A kormánybiztosi hivatal Adrian Venig, az Intézményi Koordinációs Szolgálat vezetője képviselte, aki felolvasta az alakuló ülést összehívó prefektusi határozatot.

Ezt követően Galamb Gabriella, Székelyhíd város jegyzője felolvasta a mandátumokat érvényesítő határozatot, és felkérte az érvényes mandátummal rendelkező tanácsosokat, hogy írják alá az okiratot. Az aláírás után a város titkára a jelenlévő tanácsosokat abécésorrendben kihívta a pulpitushoz, amelyen a Biblia és az alkotmány egy-egy példánya állt. A kiszólitott tanácsosok egyenként esküt tettek, ki-ki a döntése szerint a Bibliára vagy az alkotmányra.

A tanácsosok esküetele után a város titkára felolvasta a polgármesteri mandátum érvényesítéséről szóló határozatot, majd felkérte Béres Csabát, városunk immár negyedik alkalommal újraválasztott polgármesterét, hogy tegye le az esküt és aláírásával hitelesítse azt. Ezzel Székelyhíd polgármestere elfoglalta hivatalát, a város tanácsa pedig hivatalba lépett.

TIPONUȚ TIBOR

Kialakították a szakszabotsságokat, Csuka József-György a régi-új alpolgármester

Pár nappal később, október 26-án újra összeült a székelyhídi helyi tanács. A tanácsülés első napirendi pontja a szakszabotsságok megválasztása volt. A következő négy évben összesen öt szakszabotsság működéséről döntöttek a tanácsosok: a Gazdasági és társadalmi fejlesztési programokért, a költségvetés-finanszírozásért, Székelyhíd város köz- és magántulajdonának kezeléséért felelős bizottság (7 tanácsos); a Mezőgazdasági, városgazdálkodási, környezetvédelmi és idegenforgalmi, szolgáltatási, kereskedelmi és európai integrációs bizottság (3); az Oktatásért, kultúráért, egyházakért, sportért és szabadidős tevékenységekért felelős bizottság (5); az Egészségügyi, polgári védelmi, gyermekvédelmi bizottság (3); a Helyi közigazgatással, jogi ügyekkel, a közrend és a biztonság védelmével, a polgárok jogaival, a terület- és városrendezéssel foglalkozó bizottság (5).

A frissen megalakult tanács működéséhez elengedhetetlen, hogy alpolgármestere is legyen. Az alpolgármesteri tisztségre Béres Csaba az RMDSZ részéről Csuka József-Györgyöt jelölte, Méreg Zoltán a PNL részéről Mátyus Barnabás-Zoltánt javasolta, a PSD részéről pedig Alexandru Szasz jelölte Cristina-Mona Duțăt.

A lebonyolított titkos szavazás eredményeképpen 10 vokssal Csuka József-György lett újra alpolgármester, Mátyus Barnabás-Zoltán 2 szavazatot kapott, Cristina-Mona Duțăt pedig 4-en támogatták.

A szavazás után Béres Attila ülésvezető mindenkinek gratulált, megköszönte a jelenléteket és berekesztette az ülést.

**Ön is az ingyenesen terjesztett
Ér hangja havilap rendszeres olvasója? Esetleg
az Ér Tv nézője vagy a Rádió Ér hallgatója?**

Ha fontosnak, értékesnek tartja munkánkat, támogassa Ön is az Ér Hangja Egyesület nonprofit tevékenységét bármilyen összegű felajánlással, hogy továbbra is felkereshessünk és megismertessünk Önnel érdekes helyeket, személyeket, foglalkozásokat, hogy értékeket menthessünk, hogy a fiatalok látókörét bővíthessünk nemzetközi ifjúsági programjainkon keresztül, és hogy segítse mottónkat: tájékoztatás és folyamatosság. Felajánlását küldje a RO58 CECE BH35 30RO N066 7728-as bankszámlaszámra vagy további tájékoztatásért keresse egyesületünket a www.erhangja.ro honlapon és az erhangja1@gmail.com e-mail-címen! Adni jó!

Borpiknik a Kecskéháton

Nagyvárad, Micske, Székelyhíd és más települések borkedvelői zötykölöttek együtt a futókon

A traktorozás a szőlőkertek kiirtása nyomán telepített erdőn át vitt a séta

Az érköbölküti Kecskéhát, a sokak által felfedezetlen vagy elfeledett terület a faluban szokatlan eseménynek adott otthont, borpikniket tartottak ugyanis az itt-ott erdős, szőlős, itt-ott tisztás dombtetőn szeptember végén. Az Erdélyi Magyar Borászok Egyesülete és a Székelyhídi Borászok Egyesülete szervezte borpiknik programja természetesen a nemes nedű kőré épült.

A lelkes jelentkezők az Érköbölkütra érkezése utáni első állomás a helyi kádármester műhelye volt. Erdei Sándor – akit az Érmellék

utolsó hordókészítőjeként emlegetnek – kínálgatással fogadta a piknik résztvevőit, majd udvarán mintadarabokat mutatott be a vendégeknek, a kíváncsibbak pedig betekintést nyerhettek a szakember szerszámgyűjteményébe is.

A gyors látogatás után a vendégek elérték a falu szélét, ahol szalmabálákkal bélelt, traktor után csatolt utánfutókon hagyták el Érköbölkutat. A néhol rázóssabb és poros útért a szalmaillat és a csodálatos, már ősze nyújtózkozó érmelléki táj látványa kárpó-

tolt mindenkit. A szántók között vezető út az erdő szélén ért véget, ahonnan kellemes sétával jutott el a kecskeháti tisztásig a népes társaság. A séta során Gődér Imre helyi borász és falugazdász mesélését hallgathatták az érdeklődők Kecskéhát történelmi, földrajzi, borászati vonatkozásairól. Megtudtuk, Kecskéhátnak közel százéves múltja van. Az 1800-as évek végén öt köbölküti család költözött ki ide, ahol létrehoztak egy tanyavilágot. Akkor még szőlőtermesztéssel foglalkoztak, a keleti oldalon tel-

jes mértékben őshonos szőlőfajták voltak telepítve, mint a bihari, a bakator vagy az erdőszőlő, míg a déli oldal szántóként szolgált.

Ahogy azt a szervezők kérték, a piknikre mindenki saját kosárral készült, így a mesei „Terülj-terülj asztalkám!” felkiáltásból valódi családi falatozás, kínálgatás kekedett. Az érköbölküti résztvevők nagy vendégszeretetről tettek tanúbizonyságot, többek között ízletes házi kenyereket és süteményeket hoztak a piknikre, mindenki öröme. Ezek mellé a szervezők

pedig minőségi borok kóstolóját biztosították. A borkedvelők sorban az arad-hegyaljai Balla Géza, a diószegi Yanka Pincészet és az érmihályfalvi Hegedűs Pincészet borait ízlelheték meg, amely sort az érköbölküti borgazdák által készített nedűk egészítették ki.

A borkóstoló megkezdése előtt az eseményt az Erdélyi Magyar Borászok Egyesületének részéről Pálfi Noémi, a Székelyhídi Borászok Egyesülete részéről pedig Domahidi Lóránd, egyesületi elnök nyitotta meg. Mellettük felszólalt Gődér Imre és a település vezetője, Béres Csaba polgármester is. Mint azt mind kihangsúlyozták, a piknik fő célja az volt, hogy a résztvevők felfedezzék Kecskéhátat mind turisztikai, mind borászati értékei mentén.

A piknik erre a felfedezésre tökéletes alkalom volt, hisz a beszélgetések, koccintások mellett elkerülhetetlen volt a tájban gyönyörködni, a helyi szervező által mesélt történeteket hallgatni, és a Kecskéhát lehetséges jövőjéről közösen gondolkodni.

A napnyugtáig tartó esemény többek kedvét meghozta az ismétléshez, ez azonban még vártni fog magára, hisz a kijutás erre a mesés helyre egylőre körülményes. Az azonban biztos, hogy nem utójára hallhattunk a Kecskéhát értékeiről, történeteiről.

BÍRÓ ORSOLYA

A Kecskéhát felfedezői a piknik idejének jó részét a tájban való gyönyörködéssel tölthették

Méltóknak lenni a hősök emlékéhez

A tizenhárom aradi vértanúról emlékezett meg Székelyhíd magyarsága október 6-án. A tiszteletadás a református templomban Futó Ferenc érolaszi lelkész igehirdetésével kezdődött. „*Boldogok, a kik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa.*” – hangzott a bibliai ígéret a Máté evangéliumának ötödik fejezetéből. Akikre most 171 év után is emlékezünk 1849-ben emelt fővel álltak az ítélet előtt, azzal a tudattal, hogy mindent megtettek a szabadságért, az igazságszolgáltatást pedig Istenre bízták – hangzott a szószékről. Biztatás lehet ez számunkra, a bennünket ért jelenbeli valós vagy vélt igazságtalanságok tekintetében, ha azon a helyen, ahol Isten akaratából vagyunk, minden tőlünk telhetőt megteszünk, azért hogy jó végre vigyük az általa ránk bízottakat, a be-kességet és nem a háborúságot munkálva.

Az istentisztelet után a jelenlévők a templomkertben felállított kopjafához vonultak, ahol Béres Csaba polgármester tartott emlékező beszédet. Arad neve

emlékezetünkben nem az elbukott forradalommal, a véres megtorlással azonosul, hanem büszkeséggel tölthet el bennünket, hiszen az áldozatok nem voltak hiábavalók, az elért

A kopjafa lassan húsz éve jelzi a templomkertben a megemlékezés helyét

eredményeket visszavonni már nem lehetett. A szabadságharc hősei egész Európa csodálatát kivívták, s nem sokkal később, 1867-ben az ország elnyerte részleges függetlenségét, felelős magyar kormány alakult. A mi kötelességünk méltóknak lenni a hősök emlékéhez – hangoztatta a város elöljárója. A beszédet követően az önkormányzat nevében Csuka József alpolgármesterrel közösen a kopjafánál elhelyezték a tiszteletadás koszorúját. Koszorúzott az RMDSZ helyi szervezete nevében Hegyesi Zsolt és Erdei Imre, a Petőfi Sándor Elméleti Líceum részéről Barta Imre és Ecsedi Ferenc, valamint a Történelmi Vitézi Rendet képviselő Karancsi Béla és Kincses Balázs. A jelenlévők közül többen egy-egy szál virággal tisztelegtek a hősök emléke előtt, ezt követően Kincses Balásznak az alkalomhoz illő szavalata hangzott el.

A kopjafa tövében lobogtak a mécsesek, a megemlékezők ajkáról tiszteletük jeléül az esemény záróakkordjaként felcsendült a *Himnusz*.

RUPARCSICS J. CSILLA

Értékes szabadidő-lehetőségek gyerekeknek és fiataloknak

Mindegyik szeren egyszerre több izomcsoport is erősíthető, formálható

Fiataloknak Street Fitness park

Street Fitness parkot adtak át szeptember végén, amely főként a fiatalok modern sportolási igényeire reagál. A szabadtéri edzőterem a nagypark felső részénél, az ANL-tömbházakhoz közel helyezkedik el. A beruházás a Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség támogatásával valósult meg.

A park létrehozása már évek óta megfogalmazódott a városvezetés elképzelésében: „Rohanó világunkban fontos beiktatni egy kis sportolást, mivel csak így őrizhetjük meg egészségünket. Napi 30 perc saját testűlyos mozgás az egyik legegészségesebb edzési mód

biztosítja a fiatal generáció számára” – mondta Béres Csaba polgármester.

A létesítmény alacsony-, egyenes és kombinált húzózkodót, vízszintes hullámot, hasizom- és hátizomerősítő oszlopot, tolózkodó alkalmatosságot, fekvőtámaszelemeket, lépegetőt tartalmaz.

A városvezető felhívja mindenki figyelmét, hogy használat előtt figyelmesen olvassák el a kondipark szabályzatát, illetve tartsák be a járványhelyzettel kapcsolatos szociális távolságtartási és higiéniai szabályokat!

ANTAL NOÉMI

A most felavatott játszótér a hetedik a sorban

A közeli lépcsőházak gyerekei végre otthonukhoz közel játszhatnak a szabadban

Gyerekeknek játszótér

A fitnesspark mellett pedig október közepén fejeződött be annak a játszótérnek a kivitelezése, mely számos hagyományos és újszerű játszóelemmel várja a gyerekeket.

„A kijelölt területen szeptember második felében egyszerű-, libegő- és körhintákat helyeztek el a polgármesteri hivatal munkatársai. Ezt követően került sor a modernebb játszóelemek összeállítására” – magyarázza Béres Csaba városvezető.

A játszótéren két dzsungel-játszótorony várja a gyerekeket, melyek emelettel és számos kellelkel rendelkeznek. Egyikhez egy vonat típusú egységet is csatlakoztattak, mely nagymértékben megnöveli az ifjancoknak szánt játszóterületet. A dzsungelvilla is hasonló erőd, melyet színes kupola ékesít és három lehetőséget nyújt a gyerekek számára a feljutásra: kötéllepcső, ferde létra és mászófal áll rendelkezésükre. A „villához” csúszda is tartozik, a torony alatt pedig homokozó várja a legkisebbeket. E létesítmény kialakítását is a Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség tette lehetővé.

A polgármester hozzátette: „Kérek mindenkit, hogy vigyázzunk a létesítmények épségére, hiszen ezek hosszú távon szolgálják a közösséget.”

A. N.

Kamerákkal őrzik a közbiztonságot

Harmincnegy kamerát szereltek fel Székelyhid közterein október első felében. A tervezésnél fontos szempont volt, hogy a település legforgalmasabb pontjain, az iskolánál, piacnál, a központban, illetve a ki- és bejáratoknál rögzítsék az eseményeket a nap 24 órájában. A korszerű kamerarendszer kiépítésével a városvezetésnek az volt a célja, hogy az itt élő emberek még nagyobb biztonságban érezzék magukat és tulajdonaikat, hiszen a videokamerák visszatartó erővel bírhatnak és segítik a bűnfelderítést is. A hír kapcsán a polgármesteri hivatal közölte lapunkkal, a biztonsági rendszer célja visszaszorítani az illegális személtelakók létesülését, segíteni a magántulajdon védelmét, és csökkenteni az utcai rongálásokat, amelyre különösen nagy szükség

van, mert Székelyhid adminisztratív területén megszámlálhatatlan mennyiségű kukát törtek össze, de emellett a közterületi személtelés és dívik – mindezekre most már fényképes bizonyíték fog segítségül szolgálni a felelősségre vonásban.

A város közbiztonságának megőrzése céljából először 25 fix, kilenc darab 360 fokban forgó, valamint négy rendszám- és felismerő kamerát helyeztek el. Külön előnyt jelent, hogy a fejlett eszközök már éjszaka is tudnak rögzíteni és a rendszer a későbbiekben tovább bővíthető. Béres Csaba polgármester kiemelte, hogy igyekeznek további forrásokat előteremteni, mivel a későbbiekben a falvakat is csatlakoztatni szeretnék a kamerarendszerhez.

R. J. CS.

A régi kamerarendszer felvételeinél jobb felbontású, ennél fogva hasznosabb képek rögzülnek

Építsünk közösséget a sport révén

Egy olyan közösségi tér kialakítását tűzte ki célul a Pro Székelyhid Egyesület idén, mely lehetőséget nyújt a fiatalok számára időszakosan találkozni, beszélgetni, barátságokat kötni, tudatosítani, hogy egy közösség tagjai, melyet érdemes és kell erősíteni. A cél kimozdítani az ifjakat a számítógép mellől, különböző sportjátékok révén fejleszteni összpontosító, figyelemképességüket, ügyességüket. Az *Építsünk közösséget a sport révén* elnevezésű projekt során – amely a magyar kormány, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága és a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg – beszereztek egy csocsóasztalt, két asztalitenisz-asztalt, egy dartszekerényt, egy léghokiasztalt, illetve egyéb fogyóeszközöket (focilabdák, pingpongütők és -labdák stb.).

Ezeket a kellekeket hosszú távon használják majd fel a helyi közösség tagjai a helyi munkásklubban. Amikor a járványhelyzet lehetővé teszi, a szervezet tagjai időszakosan fognak megmérettetéseket, sportköröket szervezni a székelyhídi és környékbeli fiatalok számára, hogy ezáltal lehetőséget teremtsenek számukra a közösségépítésre, fizikai és szellemi egészségük megőrzésére, illetve tudatosítsák bennük az itthonmaradás fontosságát.

A. N.

Az 1970-es években feltalált léghokiban (air hockey) amerikai, orosz, katalán, de világbajnokságokat is szerveznek 1978 óta

A kultúránk megosztásának ereje

Átölelték a spanyol művészeteket a székelyhídi kisdíákok

A kivetített festmények, szobrok, városrészek felértek egy virtuális kirándulással

Első kulturális eseményüket két osztályközösséghez is elvitték az Ér Hangja Egyesület spanyol önkéntesei október utolsó hetében.

Semmi sem jelent akkora jutalmat egy pedagógusnak vagy előadónak, mint az, ha a diákjai vagy a hallgatósága bekapcsolódik a hozott tevékenységbe. Nagyszerű volt látnunk a Petőfi Sándor Elméleti Líceum tanulóinak bevonódását az *Öleld át a spanyol művészetet* elnevezésű programok során. A tevékenységek a múzeum és a termálfürdő épületében zajlottak arra emlékeztetve, hogy a járványügyi helyzet milyen komoly, és hogy mind felelősek vagyunk a hatóságok által előírt intézkedések betar-

tásáért. Épp ezért igyekeztünk a maszkviselést és a távolságtartást betartani és betartatni.

Bemutatkozásunk után bele is vágtunk a bemutató közepébe. Festmények, szobrok, építészet és irodalom álltak a beszélgetés középpontjában. A tanulók ízelítőt kaptak abból, mit is tud nyújtani a spanyol művészetek világa, és milyen csodákat rejt látogatásra érdemes országunk. Felemelő volt látnunk, hogy a gyerekek felismerték például Picassót, vagy Gaudí Sagrada Famíliaját Barcelonából.

Mindkét program célja az volt, hogy összegyűjtsük a diákokat és megosszuk velük spanyol kultúra és művészetek remekműveit. Ezen

túl pedig a bemutató után nekik is ki kellett fejezniük magukat, arra kértük őket, fessék le az éppen uralkodó hangulatukat. Meglepő odaadással ragadtak ecsetet a tanulók és festették bele kedvüket a papírlapokba.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy a gyerekek ilyen tevékenységekbe történő bevonása nem csupán a tudásukat fejleszti, de serkenti érzelmi töltetű kommunikációjukat és művészeti kíváncsiságukat is. Adjunk tehát minél több lehetőséget számukra az ilyenfajta tehetségük fejlesztésére, minél több esélyt új világok megismerésére!

MARIA VIVES REQUENA

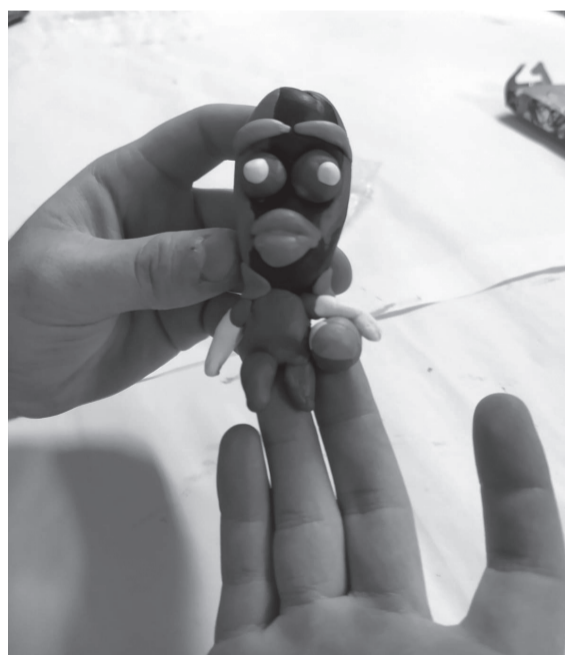
A spanyol művészetekkel ismerkedtek

A résztvevők szabadon festhettek, azonnali állapotukat kellett papírra vetniük

Bemutatták első kulturális eseményüket Székelyhídon az Ér Hangja Egyesület nemzetközi önkéntesei. A *Fejzed ki magad: öleld át a spanyol művészetet* elnevezésű foglalkozásokat Almudena Muñoz Soberón és Maria Vives Requena szervezték október 3-án, szombaton a városi múzeumban.

Az esemény a spanyol művészet négy fő pillérét mutatta be a résztvevőknek. A spanyol irodalomba Miguel de Cervantes spanyol író *Don Quijote* című regényével nyerhettek betekintést a látogatók, a világhírű műből különböző részleteket olvastak fel. Ezután a spanyol építészeti örökség megismerése következett, Antoni Gaudí katalán építész kacsarinóit, majd a muszlim kulturális örökség néhány da-

A gyurma sok konkrét és absztrakt figurához szolgált alapanyagként

rabját sorakoztatták fel. A szobrászat képviselői közül kortársak kerültek szóba, a katalán Jaume Plensa és a baszk Eduardo Chillida munkáival ismerkedhettek a megjelentek, önkifejezésként saját szobrocskákat készíthettek gyurmából.

Az említett négy ágazat másik két elemeként a jelenlévők tornyot építhettek az önkéntes spanyol lányokkal, majd együtt szemlélhették meg milyen is a spanyol festészet, Pablo Picasso és Diego Velázquez művei által, ezután pedig saját remekművet készíthettek.

A díjmentes eseményen felnőttek és gyerekek egyaránt jól érezték magukat és sok új művészeti ismerettel gazdagodtak.

MAGYAR SABINA

„Szenvedélyekről beszélve, az én életem a sport körül forog”

Helló-helló, itt Maria Vives Raquena! Nagyon örülök, hogy bemutatkozhatok nektek! Alig várom, hogy magam is székelyhídi lakossá váljak az elkövetkezendő négy hónapban. A világ néha nyomasztó hely tud lenni. Barcelonában születtem 23 évvel ezelőtt és volt alkalmam sok helyre elutazni. Látni fogjátok a következő hetekben, hogy az utazás és más kultúrák felfedezése a szenvedélyeim köze tartozik. Szenvedélyekről beszélve, az én életem

a sport körül forog. Nagyon sok mindent nyújtott nekem a sport, és megalapozta azokat az értékeket, amelyeket képviselek: felelősség, csapatmunka, türelem, fegyelem, kemény munka, együttműködés, szabadság, és összetartás egymás között. Remélem, hogy lesz lehetőségem megosztani veletek minden élményem. Kezdvük a munkát!

A közösség bevonása és az interkulturális csere

A közösség bevonása a kultúra kulcsfontja, nemcsak *Fejzed ki magad: öleld át a spanyol művészetet!* eseménynek, de a következő eseményeknek is, amiket az ittlétnél szervezni szeretnénk a helyiek számára. Egy ilyen kulturális csere alatt azt is értjük, hogy a helyi lakosság kultúra szempontjából sokat tud fejlődni – és ez minden más kulturális eseményre is érvényes elmélet.

A gyerekek bevonása az ehhez hasonló eseményekbe életbevágó lehet a fejlődésükre nézve, nemcsak művészeti fejlődés szempontjából, hanem azért is, hogy aktívak legyenek a társadalomban, amelyben élnek. A gyerekek a lelkét képezik bármilyen városnak vagy falunak, és ez alól Székelyhíd és falvai sem képeznek kivételt. Épp ezért meg kell adnunk nekik a lehetőséget arra, hogy kísérletezzenek, szabaddá engedjék képzelőerejüket, mindezt csoportos alkalmakon. Adjuk meg nekik a lehetőséget, hogy a művészi készségeiket fejlesszék és tegyék őket érdeklődővé a művészeti megmozdulások iránt, akár a fent leírtokhoz hasonló események meglétének kihasználásával.

A művészet fontos alkotóeleme minden kultúrának, a kultúra pedig minden közösségnek lényeges.

Van, akinek felfoghatatlan a művészet hatása a társadalomra. Pedig ennek a megvan a hatalma, hogy véleményt alkosson, belső értékrendet változtasson meg, alapokat helyezzen le és olyan élményeket rögzítsen, ami átszeli az idő és a tér fogalmát. Gondoljunk egy kicsit a művészetre, mint egy kommunikációs csatornára. Az emberek már a történelem előtti időkben használták a művészetet kommunikációs célokból. Ennek képessége, hogy hidakat épít különböző kultúrák között.

Székelyhíd utcái is hordozzák az interkulturális kommunikáció nyomait, hisz önkéntesek által díszített felületek jelzik ezeket a „hidakat”, a más országok fiataljaival megalakult kötelékeket az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület révén ide érkezettek ittléte alatt. Ezek a kezdeményezések

újra meg kell jelenjenek egy olyan városban, amelyben – bár kevés a kulturális helyszín –, kulturális tevékenység akad bőven.

Másrészt viszont ahhoz, hogy egy ilyen tevékenység jól működjön, a közösségnek is részt kell venni a kulturális életben, és ez (sajnos számunkra is láthatóan) nem mindig adott. Mi, mint állampolgárok, felelősséggel kellene cselekedjünk annak érdekében, hogy aktív polgárok legyünk a közösségben, amiben élünk, ettől pedig idővel úgy érezzük, valóban jelen vagyunk a városunk mindennapjaiban. Nem mellékesen itt jegyezném meg, a képviselőink munkáját is segítjük, ha hallatjuk a hangunkat. A közösségi kötelességvállalás kritikus fontosságú témapolitikai szemmel is. A bevonódás további részvételi lehetőségeket nyújt, képességeket fejleszt sok területen, támogatja a gazdaságot és a természeti fejlődést.

Vegyél részt a közösségi életben, add vissza Székelyhídnak, amit ad neked nap mint nap! Légy törekvő és alakítsd a városod azzá, amivé igazán válhat a kultúra és a művészetek előmozdítása által!

Ünnepeld a művészet minden lehetséges formáját, és vegyél részt, a részvétel mindenekfelett. A színház egy jó hely a kezdésre, a felújítást jelentő befektetés is szemléletes jele annak, milyen fontosságú kellene legyen a kultúra. A múzeum egy újabb hely, ahol eseményeket lehet szervezni mindenkinek. Tedd a dolgod, és adj a közösségnek olyan életet, amelyre szüksége van!

Székelyhíd megérdemli a boldog, a lelkileg egészséges és gyorsuló közösséget. Itt az ideje, hogy tégy egy erőfeszítést, hogy hozzájárulj, része légy, bizonyíts és elkezdj kötődni a településedhez és lakosaihoz. Ne várd, hogy a dolgok csak úgy történjenek, vedd kézbe a hangosbeszélőt, állj helyt és alakítsd a településed olyan cselekvővé és hívogatóvá, amilyenné csak lehet azáltal, hogy átöleled a kultúrát mint a közösség mozgatóelemét!

MARIA VIVES REQUENA

Gyermek Jézus-otthon: igazi lehetőség

El tudod képzelni, hogy egy ilyen helyen élsz, mint a Stubenberg-kastély? Tele történelemmel és történetekkel? Már jónéhány éve a kastély Gyermek Jézus-otthon név alatt árvaházként működik és így több gyermek otthona lett, akiknek olyan otthonra van szükségük, ahol szeretik és védik őket. Székelyhid városi tanácsa 2010 nyarán szerződést írt alá a Dévai Szent Ferenc Alapítvánnyal, amely biztosítja a kastély bérletét a szervezet számára 49 évre, egy feltétellel: az alapítványnak fel kell újítania és fenntartania az épületet, amelyben az árvaház működne.

A Stubenberg-kastély

Székelyhid egyik legemlékezetesebb helyszíne, fontos történelmi emlék. A XVIII. század vége és a XIX. század eleje között épült. Sok ember élt a kastélyban; kezdetben a Habsburg-ház tulajdonában volt, később felajánlották a várat tanácsadójuknak, J. Dietrichsteinnek. 1830-ban a kastély Stubenberg Gusztáv gróf tulajdonába került. Manapság az épület a román állam tulajdona. Hosszú ideig a Petőfi Sándor Elméleti Líceumnak adott otthont, egészen 2008-ig, amikor az új középiskola megépült.

Ez éppen időben történt, mivel a kastély állapota egyre inkább romlott. Sokáig sem a városvezetés, sem a megyei hatóságok nem találtak megoldást az enyészeti útjára lépett épület megmentésére. A Bőjte Csaba ferences szerzetes nevével fémjelzett Dévai Szent Ferenc Alapítvány nemcsak a település gyermekeinek megmentését szorgalmazta, hanem az épület felújítását is javasolta.

Önkéntes társam és jómagam csodálatos alkalmat kaptunk arra, hogy elbeszélgethessünk Tóth Andreával, az otthon jelenlegi vezetőjével. Hogy őszinte legyek, lenyűgöz a munkája és a gyerekek iránti odaadása. Andrea idén júliusban érkezett Székelyhídra, és teljes munkaidőben dolgozik az árvaházban, és azt hiszem, elmondhatom: a hivatásának él. Kora reggel találkozott velünk, miután a gyerekek elindultak az iskolába. Teát kínált és süteményt, s miközben egy szülinapi torta készítésével foglalatokodott mosolyogva válaszolt minden kérdésünkre.

A Gyermek Jézus-otthon csak egy az alapítvány által megnyitott 84 árvaházból. Néhány év múlva az otthonnak akár száz lakója is lehet. Az alig néhány éve működő létesítményben jelenleg tizenhat, 4–17 év közötti gyermek él. Minden gyermek székelyhídi származású, nem

árvák, hanem szegény szülők vagy csonka családok gyermekei.

A Gyermek Jézus-otthonban élő gyermekek meglepő élettörténetekkel rendelkeznek. Közülük többen menekültek ide a mélyszegénység elől, mások pedig a társadalmilag problémás családok kötelékei közül érkeztek.

Andrea elmondta, hogy a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alkalmazottai szerepet töltenek be a gyerekek életében. Amikor a bentlakók tizennyolc évesek lesznek, az alapítvány továbbra is ott áll mellettük, hogy támogatást nyújtsanak szükség esetén, így a fiatalok akár huszonnégy éves korukig is lakhatnak az otthonban. Az alapítvány prioritása a gyermekek oktatása és keresztény szellemben történő nevelése is, emellett arra akarják sarkalni a gyerekeket és fiatalokat, hogyan legyenek következetesek, hogyan küzdjenek azért, amit el szeretnének érni az életben.

Más szavakkal, arra nevelni, miként lehetnek jó emberek. Minden este, vacsora után, a gyerekek és Andrea összeülnek, beszélgetnek, itt mindenki elmondhatja, miért hálásak és mi történt velük aznap. Azt hiszem, ezt mindannyiunknak meg kell tennünk, hogy emlékeztessük magunkat arra, milyen szerencsések vagyunk.

„Az önkéntesség is egy fontos helyet foglal el az életben”

Helló! **Almudena Muñoz Soberón** vagyok, huszonhat éves. Madridban születtem, Spanyolországban, de most itt lakom Székelyhídon, mivel az Ér Hangja Egyesületnél fogok önkénteskedni négy hónapon keresztül, az Európai Szolidaritási Testületnek köszönhetően.

Történelmet és újságírást tanultam Madridban, majd történelem szakos tanárként dolgoztam márciusig, és bár újságírást is tanultam, ez az első alkalom, hogy újságíróként dolgozom, és emiatt nagyon izgatott vagyok!

Szeretek zenét hallgatni, olvasni, utazni és új tapasztalatokat megélni. Az önkéntesség is egy fontos helyet foglal el az életben. Önkénteskedtem már otthon is, Spanyolországban, három éve pedig Argentínában végeztem önkéntes munkát gyerekekkel és fiatalokkal – micsoda csodálatos élmény volt!

Az, hogy Európában önkénteskedjek, része volt a bakancslistámnak, úgyhogy most az Európai Szolidaritási Testületnek hála, megélhetem ezt az álmom! Biztos vagyok benne, hogy ez a tapasztalat sok örömet fog hozni az életembe, és remélem, hogy emberként is fejlődni fogok ebben a projektben.

Az otthon nyitva áll a helyi önkéntesek előtt, ami szerintem nagyszerű lehetőség. A múltban volt alkalmam árvaházakban és fogytékossággal élő gyermekek otthonában dolgozni, így számomra meglepetés volt, hogy itt Székelyhídon van egy gyermekotthon, amely hasonló lehetőséget kínál. Mint olyan személy, aki részt vett és elkötelezte magát a kirekesztettség veszélyének kitett gyermekek jogai mellett, azt mondhatom, óri-

ási jelentőséggel bír számomra, de az esetek számára is, hogy Székelyhid városának van egy ilyen intézménye.

Személyesen szeretnék visszatérni az Otthonba és adni egy kis időt az enyémből a gyerekeknek. Abban bízom, lesz alkalmam még a következő hónapokban. Hasonlót javasolok a helyi lakosoknak is, töltsenek minőségi időt a város otthonban élő gyerekeivel.

ALMUDENA MUÑOZ SOBERÓN

Terítéken a legismertebb spanyol táncok!

A spanyol kultúra tánc- és zenevilágát hozták el egy aktív részvételt megkövetelő program formájában októberben az Ér Hangja Egyesület önkéntesei, Almudena és Maria. Elsőként Maria a katalán körtánc, a sardana trükkös lépéseit tanította meg a résztvevőknek, amelyek bár egyszerűnek tűnnek, a ritmus gyorsulásával és az egyszerűlépkedés ugrálásra váltásával komoly bokagabalyodást okozhatnak. A sardana a katalán nép egységének szimbóluma, hiszen kézen fogva táncolják a települések főterein, hatalmas köröket alkotva fiatalokból és felnőttekből, míg a gyerekek kisebb körökben próbálják utánózni a „nagyokat”. Maria a madridi, rendkívül lassú, a nő által vezetett chotis elnevezésű páros táncot ismertette Maria férfi táncos imitációjának segítségével. Ezt a táncot fesztiválok alkalmával szokták táncolni a spanyol főváros utcáin. A hölgyek egy jellegzetes rojtos vállkendőt viselnek ilyenkor, amely a Fülöp-szigetéről szivárgott be

a spanyol divatba. Harmadik kihívásként az önkéntesek a méltán híres sevillanast mutatták be. A sevillanast rendkívül díszes, rojtos ruhában táncolják a hölgyek, miközben számtalan fél- és teljes fordulatot tesznek meg táncpartnerükkel, vagy partnereikkel, a sevillanast ugyanis párban és csoportban is lehet táncolni. Az esemény spanyol zenére történő szabad tánczárral zárult, így többen például most tudták meg, hogy a sokak által ismert 1993-as *Macarena* című sláger is a spanyol örökzöldek családjába tartozik.

A járványügyi helyzet súlyosbodására való tekintettel az önkéntesek novemberben és decemberben esedékes kulturális eseményeket online, a közösségi média segítségével fogják lebonyolítani, így az érdeklődőknek érdemes az egyesület és az önkéntesek munkáját követni az Ér Hangja International oldal és az @erhangja Instagramján keresztül.

BÍRÓ ORSOLYA

A sevillanas előre, hátra lépegetést, és forgásokat is tartalmaz, alapos testtudatot igényel

A sardana mellé egy sajátos, 11 tagú együttes is társul, ők a cobla – nélkülük nincs tánc!

A kalap jelezte a chotisban a férfi táncos szerepét

Sziasztok Pajtikák!

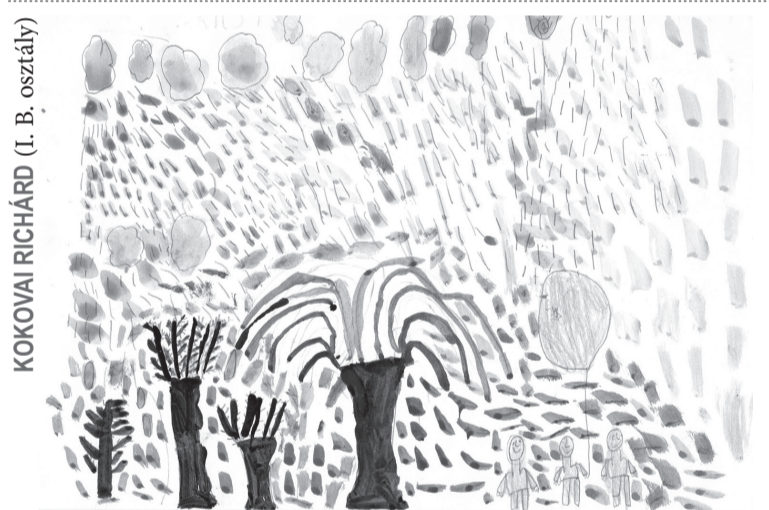
Nagyon sok rajtot kaptam tőletek ebben a hónapban! Ebből is látszik, hogy egyre hűvösebb van, már nem lehet olyan sokáig kint szaladgálni, több időtök marad rajzolni. Hamarabb sötétedik, többet esik az eső, egyre kevesebb levél lesz a fákon. Öltözzetek fel jó melegen, nehogy megfázzatok!

Biztosan várjátok már ti is a Mikulást. Lehet, hogy az elmúlt években találkoztatok is vele. Ajándékozzuk meg most mi a Mikulást a rajzaitokkal és az írásaitokkal. Ti hogyan képzelitek el a kedves, öreg Mikulás bácsit? Ha elkülditek nekünk, a következő újságban megmutatjuk.

KÓPÉ

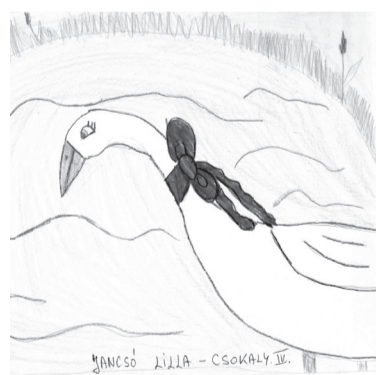
HORVÁTH ÉVA (IV. osztály, Csokaly)

KOKOVI RICHARD (I. B. osztály)

HORVÁTH JÁZMIN MELINDA (I. E. o.)

JANCSÓ LILLA (IV. o., Csokaly)

SISKA BERNADETT (IV. B. o.)

DOMBI ALEX (I. B. osztály)

BALOGH BERNADETT (IV. B. osztály)

VARGA MÓNIKA (IV. osztály, Csokaly)

November

KÁNYÁDI SÁNDOR

Nyugaton, keleten
vörös az ég alja.
Régről nem kepel
kéményen a golya.

Csóka- s varjúsereg
lepi el a fákat,
véget a szél se vet
a nagy csárognak.

Pedig fúj, ahogyan
fújni tud november,
birkózik a csupasz
hegyekkel, vizekkel.

Bömböl a szél, süvölt,
dühében már jajgat:
túlcsárogják dühét
a csókák és a varjak.

Márton nap

(NÉPKÖLTÉS)

Ködös Márton után
Enyhe telet várhatsz,
Havas Márton után

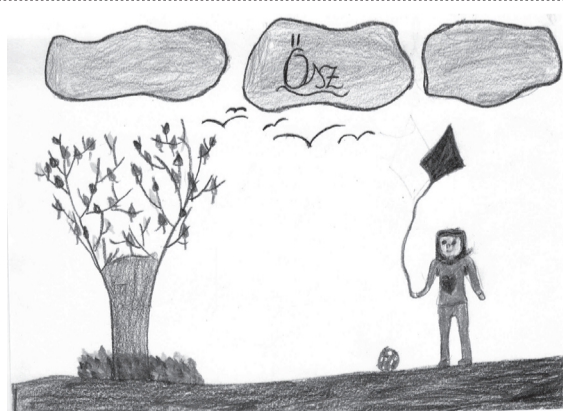
Farkast soká láthatsz.
Szent Erzsébet-napja
Tél elejét szabja,
Az András-napi hó
A vetésnek nem jó.

JEREMIÁS ADRIEN (I. B. osztály)

KISS NOÉMI (I. B. osztály)

SZÜCS NATÁLIA VANESSA (IV. B. osztály)

SZEGECS VIVIEN (I. B. osztály)

Akácfa

NEMES NAGY ÁGNES

Akácfa, akácfa,
Sárga lombot hullató.
Kezemre kezemre
Mintha hullna sárga hó.

Mintha hullna sárga hó,
Csakhogy el nem olvadó.
Járda szélén nagy kupacban,
Színaranyként csillogó.

Hogyha belegázolok,
Hogy zizeg és hogy ropog.
Mit csinálsz te? kérdik.
Járok, járok sárga hóban,
színaranyban térdig.

Hatodikok a több mint ezerből!

A székelyhídi hetedikesek óriásit teljesítettek a Kárpát-medencei versenyen

Az előkelő hatodik helyen végzett a székelyhídi Három Muskétás (Kovács Mátyás, Rácz Dávid Ottó és Rákosi Jenő Ferencz) a ZöldOkos Kupa fenntarthatósági tematikájú verseny októberi derekán megrendezett döntőjében.

A Három Muskétás egyedüli romániai csapatként menetelt előre a ZöldOkos Kupa kétfordulós döntőjébe, ahol hatodikként végeztek a több mint ezer induló együttesből. Habár a világiárvány átrendezte ugyan a kupa többépcsős programnapját, a megmérettetés így sem maradt el. Székelyhídről több csapat is indult a versenyen, ebből háromnak Csersvid Levente, a Petőfi Sándor Elméleti Líceum biológia szakos tanára volt felkészítője. Az első három forduló január–március időszakban online zajlott. Itt 161 romániai magyar csapat mérte össze tudását, ezekből két székelyhídi csapat, az említett Három Muskétáson kívül a Székelyhíd Team (Árus Hunor, Hegyessy Zsombor és Kiss Nándor) jutott tovább a legjobb 27-nek megszerzett elődöntőbe. Az elődöntő ismét megritkította a versenyzőket, de a Muskétások sikerrel vették ezt a kört, szintúgy az október első hetében a Kárpát-medence 12 legjobb csapatának megszervezett regionális középöntője is.

A verseny számos hozadékkal bírt a kisversenyzők számára, hiszen nem csak tárgyi tudásukat gyarapította, de a társas és digitális készségeiket fejlesztette és erősítette. A gye-

A Három Muskétás és más versenyzők többlétszámú jutottak például a védett állat- és növényfajokról, amit a romániai tanterv hanyagol

rekek feladatokat oldottak meg egyéniben és csapatban is, tartva a pedagógusi vezetéshez, mindez folytonos kommunikációt igényelt társaik és vezetőjük között, és mindig pontos időpontokhoz és szabályrendszerhez kellett

tartaniuk magukat a fordulók során. A kihívás hatalmasnak tűnt, de teljesítményük növelte önbizalmukat, kitartásukat, munkabírást. Emellett online tananyagok, videók, feladatlapok keresésével, értelmezésével,

A ZöldOkos Kupa

V–VIII. osztályos, háromfős csapatok számára meghirdetett verseny, amely a fenntarthatóság különböző témáit érinti. Ez a kupa a fenntarthatósági témahét keretében zajlik, amely a hátréből az egyik kötelező témahét a magyarországi oktatásban, úgy mint itthon Romániában az *Iskola másként* program. A kupa történetében az idei év volt az első, amikor nem csak magyarországi iskolák diákjai, de az egész Kárpát-medence magyar diákja is regisztrálhatott erre a kalandra. A versenyt Áder János magyar köztársasági elnök nyitotta meg egy rendhagyó osztályfőnöki órával, megmutatva ezáltal sokak által nem ismert oldalát.

megoldásával foglalkoztak, illetve felülkerekedtek az online történő selejtezők kihívásain is, amikor a Zoom alkalmazáson keresztül csatlakoztak a megmérettetésbe.

Amint azt Csersvid Levente elmondta, egyetlen szívfájdalma az volt, hogy a járványügyi helyzet miatt a Budapestre tervezett eseményeket online formában kellett megszervezni, így nem tudta megmutatni diákjainak a város szépségeit, a következő évi versenyre viszont már nyitott a regisztráció, bízik benne, hogy a következőre pótolható lesz az élmény, amit a főváros adhat a tanulóknak.

BÍRÓ ORSOLYA

Bihar megyei magyar iskolák tanévnyitó ünnepsége

A Bihar megyei magyar iskolák első alkalommal megrendezett tanévnyitója ünnepi istentisztelettel kezdődött szeptember 13-án a hegyközszenmiklósi református templomban. Árus Csongor László helyi lelkész igehirdetése után a *Szózat* hangzott el a jelenlévőktől. A köszöntőbeszéd sorát Mocsár László, az eseményt társszervező Partiumi Oktatásért Egyesület elnöke kezdte, aki ismertette az egyesület megalakulásának céljait. Elmondta, hogy a kisvárosok, falvak iskolái teljesen más problémákkal szembesülnek. Ezeknek az iskoláknak a tanulóit, pedagógusait támogatná ez az egyesület.

Kéry Hajnal, a másik társszervező, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) Bihar megyei területi szervezetének elnöke beszédében rámutatott az oktatás fizikai jelenléttel történő hatékonyságára és arra buzdította kollégáit, hogy őrizzék meg optimizmusukat. Beszédét a következő verssorokkal zárta:

„Vezesd őket, utat ne tévessz,
S magadhoz mindig hű maradj,

Mert élen állsz, és messze látszol,
Sose feledd: példa vagy!”

Ezután a Magyar Középiszkolások Egyeztető Tanácsát (MAKET) képviselő Gotha Tamás, majd az Oktatási és Kutatási Minisztérium részéről Kovács Zoltán Zsolt, a kisebbségi államtitkárság kabinetvezetője köszöntötte a jelenlévőket és tolmácsolta Kovács Irén államtitkár asszony tanévnyitó üzenetét.

Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő, a képviselőház oktatási szakbizottságának alelnöke a tanévkezdés nehézségeiről beszélt. Új helyzet ez mindenkinek, gyerekeknek és pedagógusnak egyaránt. Véleménye szerint akkor van jövőnk, ha nemcsak panaszszal élünk nap mint nap. A sok nehézség ellenére ne a panasszal foglalkozunk, hanem találjunk megoldást. Mennyi mindent veszíthetünk, ha nem becsljük azt, amink van. Felhívta a figyelmet a belső szolidaritás szükségességére. Kérjünk, adjunk és figyeljünk egymásra. Beszédét egy jókívánással zárta: úgy fejezzük be ezt

a tanévet, ahogy szerettük volna elkezdni.

Dr. Maior Enikő, a Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) rektorhelyettese dr. Pálfi József rektor üdvözlő szavait és jókívánásait hozta.

A Rákóczi Szövetség képviselőjében Petrovay László, a magyar iskolaválasztási programokért felelős igazgató szövegét a jelenlévőkhöz. Örömmel nyugtázta, hogy Bihar megyében számíthatnak a Rákóczi Szövetségre. Kéry Hajnal elnök asszonnyal 2012 óta dolgoznak együtt azon, hogy Bihar megyében minél több magyar család magyar iskolát válasszon a gyermekének.

A köszöntőbeszéd sorát Béres Csaba, Székelyhíd város polgármestere zárta. Felhívta a figyelmet arra, hogy ez a rendezvény az összetartozást, a különböző szintek összetartozását is kell, hogy szimbolizálja és mindenkinek az a felelőssége, hogy a magyar diák magyar nyelven tanuljon. Gondolatait Assisi Szent Ferenc szavaival zárta: „Előbb csináld azt, ami szük-

seges, utána azt, ami lehetséges, és máris azt fogod csinálni, ami lehetetlen.” Egy pedagógus így él és így dolgozik.

Az ünnepi műsor részeként Béres Csilla zenetanár vezetésével a Zajgó Néptáncegyüttes tagjai, Bede Anna, Béres Abigél és Martin Boglárka Szent István-himnuszokat adtak elő.

A rendezvény házigazdája Marosán Csaba színművész volt, aki szavalaival emelte az esemény színvonalát.

A Pedagógus Szolgálati Emlékérmet ebben az évben Balla Frigyes Barna, Gali Teréz, Major József, Nagy Erzsébet, Székely Erzsébet, Szűcs Zoltán és Zsigó Mária vehették át Kéry Hajnaltól.

Az ünnepség nemzeti imánk, a *Himnusz* éneklésével zárult. Az egybegyűlteket szeretetvendégségre várták a Hegyköz-Ér Panzióba, ahol lehetőség nyílt arra, hogy a pedagógusok tapasztalatot cseréljenek és megbeszéljék egymással a tanévkezdéssel kapcsolatos lehetőségeket.

PÜSÖK JULIANNA

Ösztöndíjak elsősöknek

A Rákóczi Szövetség ebben az évben is megajándékozta azokat, akik magyar iskolában kezdtek meg tanulmányukat. Október 23-án Cseke Attila, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének elnöke és Körösi Kristóf, az Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ) alelnöke érkeztek a székelyhídi múzeumba, hogy átadják az ösztöndíjakat az előkészítő osztályos gyermekek szüleinek vagy képviselőiknek.

A Petőfi Sándor Elméleti Líceum előkészítő osztályaiban 76 gyermek kezdte el tanulmányait magyar nyelven, ebből hét Érolasziban és tizenöt Csokalyon. A Nagykágyai 1-es Számú Technológiai Líceum nyolc, míg a hegyközszenmiklósi és köbölküti Toldy Általános Iskola 16–16 előkészítő kisdíjakkal büszkélkedhet. Valamennyien megkapták a Rákóczi Szövetség ösztöndíját.

A jelenlévők nemcsak a 10 000 forintot tartalmazó borítéknak örülhettek, hanem az RMDSZ Bihar megyei szervezete jóvoltából átvehették Tóth Ágnes *Tündéralom* című verseskötetét is.

P. J.

Csíkok a serpenyőben

(Részlet Wilhelm Sándor készülő önéletrajzi könyvéből)

Mivel én nem eszem a halat, meg voltam győződve, hogy a feleségem is így van ezzel. Meglepődtem hát, amikor egy alkalommal a szememre vetette, hogy én egész időmet a halak között töltöm, haza meg nem hozok egy darabot sem. Épp egy még lecsapolásra váró tenyérnyi mocsarat tanulmányoztam lápi pócot keresve. Pócot nem leltem, réti csi-

kot viszont rengeteget. Ebből vittem haza egy jókora nejlontasakkal. Mikor az asszonyom meglátta, kijelentette, hogy ő ugyan ezekhez hozzájuk sem nyúl, készítem el én őket. Mivel nem ismertem a legendás káposztás csík készítésének technikáját, elhatároztam, hogy kisütöm őket. Elő a lapitót, meg a borotvaéles vadászkést, kiveszek egy marék halat a deszkára és megpróbálom lecsapni a fejüket. Nem is nyüzsgtek, hanem egyenesen cikáztak, jó sokáig csapkodtam, míg sikerült dekapitálni őket. Jöhetett az újabb adag. Azok is nyüzsgnek, de még a fejetlenek is! Jócskán túlléptem a türelmem határát, mire befejeztem a fejek levágását. Követ-

kezett a kibeledés és a nyúzás, másként mocsárizú lett volna az étel. Ez se volt ám könnyű feladat, aztán jött a meglepetés: a lefejezett, kibeledett, megnyúzott torzók, ha valamivel lassabban is, de még mindig mozogtak! Na, majd kitolok én veletek, serpenyő, forró olaj, belezúdítom az egész adagot. Amire nem számítottam: a plafonig pattogtak, félé volt, hogy tele lesz velük a konyha. Gyorsan fedőt rájuk, ennek alján a pattogó testek dobpergést produkáltak. Aztán csend lett, leveszem a fedőt, tele van a serpenyő dugóhúzóformára csavarodott, pirosra sült halacskákkal. A feleségemnek ízlett, ám én megfogadtam, hogy soha többet...

„Korán kezdtem, hamar zárok”

Az érköbölküti Erdei Sándor tárt kapukkal várja a tanulni vágyó kádárinasokat műhelyébe

– **Hogyan és kitől leste el a pintér mesterséget?**

– A szomszédunk, egy öreg bácsi, szintén pintér volt. Édesapámmal együtt dolgoztak ketten, mint hordókészítők. Aztán felszedtem én is a mesterséget, olyannyira, hogy a Telegd melletti Körösújfaluban három évig inaskodtam egy idősebb pintérnél.

Ezután hazajöttem, ennek nagyjából harmincegy éve. Apámmal dolgoztam négy-öt évet az inaséveim után, aztán egyedül maradtam, az öcsém viszont besegít, ha nagyobb munkát vállalom.

– **Mit jelent ez a nagyobb munka? Milyen termékeket gyárt?**

– A harminclitres hordóktól egész a háromszáz-négy száz literesekig meg tudok bármit csinálni, ötven-, száz-, kétszáz litereseket, és így tovább. A nagyobbaknál már szokott az öcsém is segíteni. S aztán ott vannak a kádak, amikből már egyre kevesebb készül, mert műanyagból sokkal olcsóbb, meg könnyebb is, így a fa nem kell senkinek, csak nagyon ritkán. De kérnek azért még apróbb edényeket, mint a lihum, kármentők, préskosarakat is. Emellett javítok is, abroncsolok, szűlyukakat igazítok ki.

A hordóim a pincés tárolásra alkalmasak, ezt ászoknak hívják. Jellemzően hasasabbra készítem, és a fenekébe köröket rajzolok véssóval. Ez az én kézjegyem. Ezt az Érmelléken már ismerik a megrendelők, sőt, egész Váradig is, de még belga kliensem is volt, akinek a felesége román, és így általa megtudtuk érteni egymást nagyon jól. Meg ugyancsak az egész Érmel-

„Bár hasításnak mondjuk, de ma már nem hasítjuk, hanem kifűrészeljük a dongákat” – meséli a szakember

lékre csináltam már hordókat, Diószeg, Margitta, Szentmiklós, Székelyhíd, Ottomány, így tényleg az egész környékre. Hegyközszenimrére is dolgoztam sokat egy nagy borásznak.

– **Idén ősszel több újság cikk úgy emlegette Önt, mint az Érmellék utolsó kádárát. Ez valós jelző? Ön volna az utolsó gyakorló mester ebben a szakmában?**

– Én várnék szívesen valakit, bárkit, aki tanulni akarna, de tényleg nem tudok senkiről, aki ezt az utat járja. Az utolsó inas is én vagyok ebben a szakmában, úgy

tűnik. Korán kezdtem, hamar zárok. Őszintén, a nagybani gazdák lenyomták egy kicsit a piacunkat. Kicsit rejtély ez számomra, mert sokan veszik a nagy inox tartályokat érlelni, tartani a borokat, de ha inni kell, mindenki csak a finom tölgyfahordós bort issza. Az elmúlt években eléggé pangás lett.

Mondjuk nem is egyszerű munka, értem, már a faanyag se olyan, nagyon meg kell válogatni. Van, hogy a kliens ragaszkodik hozzá, hogy az ő fájából készüljön a hordó, aztán kiderül, hogy nem volt jó ötlet, és visszahozták.

– **Melyek a lépései ennek a nem egyszerű munkának? Hogy lesz egy rönkből hordó?**

– A rönkfát hazahozzuk, s abból kifűrészeljük a dongákat, a hordó oldalának való darabokat. Ezt például régen baltával hasították. S aztán a dongákat szárítani kell legalább egy évig, de ha tovább, az se baj. Ezeknek nincs fix száma, hogy például a százlitres hordóhoz kell nekem 32 donga, hanem kihasítunk sok dongát, és a lényeg, hogy a hordó formázásakor adja ki a kellő alakot. Vannak adott méretű abroncsok, ezek azok a fém pántok, amik összetartják a hordót, s ezek határozzák meg akármilyen pántos tárolóedény űrmértékét. Itt ne gyári pontossággal kiszámolt mértékre gondoljunk, mindig lehet eltérés.

A dongákat a pántba összeállítjuk, amikor a fenék még nincs befojva, s a közepébe tüzet rakunk, mert felmelegítve könnyebb hajlítani és belülről ki is kell égensük, így égetés közben elkezdjük összehúzni egy egyszerű gépezettel, hogy összeálljon a forma. Aztán van még mit csinálni vele, melegítés közben is folyamatosan kalapáljuk, aztán a dongákra belül csinyját vésünk, ez egy vajat, amibe aztán beleformázzuk a hordó fenekét alkotó darabokat.

– **Van teszthe egy kész hordónak?**

– Nem szoktam tesztelni, ez már a megrendelőnek a dolga. Megtörténe apró problémák, de akkor vizsgálózzák énhozzám, s akkor én va-

gyok az orvosa, aki elrontotta, meg is csinálta. Nem tűnünk el, mint sok piaci árus, hogy egyik héten vesz valaki egy árut, kiderül, hogy nem jó, s aztán a vásárló másik héten vinné vissza, de már nincs kihez.

Mostanában is volt nálam egy javítanivaló hordó, amit mi csináltunk annak idején, még szekercével hasogattuk, az egyik első hordóm volt. Volt a fenekében egy picit hiba, kijavítottam, s vitték haza. A harmincéves hordót. Hoznak vissza hordókat, de én nem szégyenkezem, kipróbáltak már a megrendelők, tévedni pedig emberi dolog, mindent szó nélkül kijavítok.

Egy hordó egy emberéletet ki kéne bírjon, de hát most már nem úgy van. Valahogy a fákat nem lehet olyan szépen megmunkálni. Fiatalon még válogattam én is a tölgyfák közt. De lehet még hordót kalapálni eperfából is, akácból is. A bornak legillőbb a tölgyfa, az hordozza azokat az ízeket, amelyeket mindenki szeret a borban. Az eperfa a pálinkának jó, szép színt kölcsönöz neki. Az akácfát Érmihályfalva környékén szeretik, bár egy büdös-kés fa, erős szaga van, de ezt a szá-

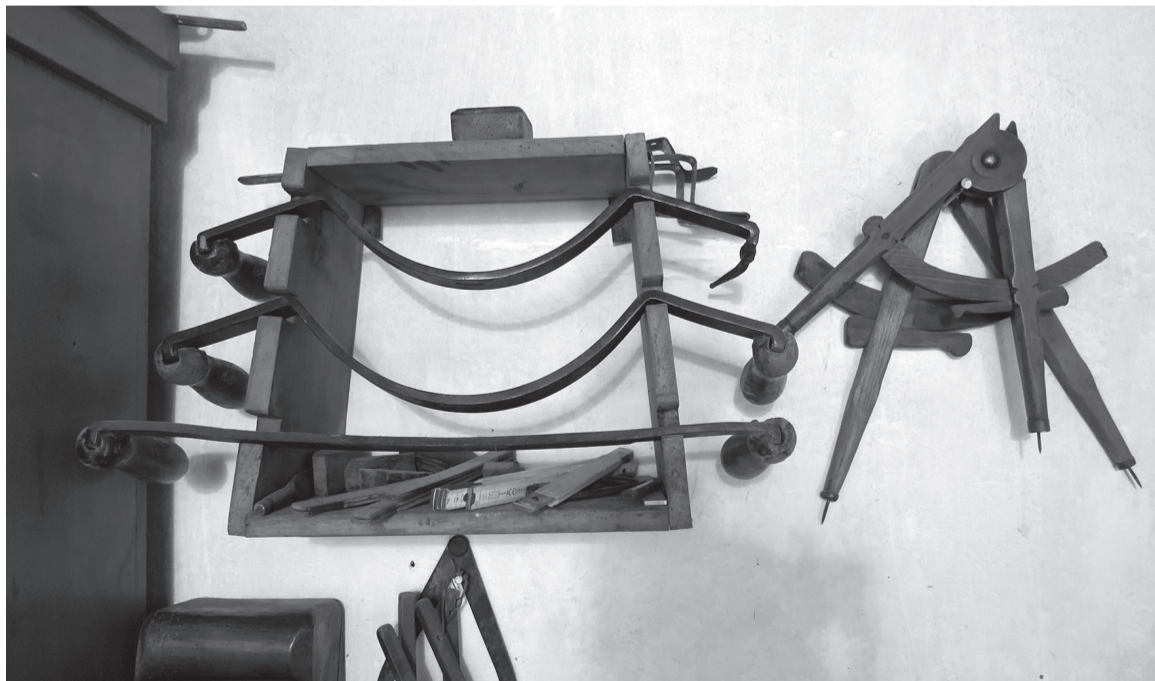
Megtörténe apró problémák, de akkor vizsgálózzák énhozzám, s akkor én vagyok az orvosa, aki elrontotta, meg is csinálta. Nem tűnünk el, mint sok piaci árus, hogy egyik héten vesz valaki egy árut, kiderül, hogy nem jó, s aztán a vásárló másik héten vinné vissza, de már nincs kihez.

ritással, égetéssel elhagyja az akác. Az égetés a tölgynek például egyféle csokoládéizt is tud adni. Az égetésen nagyon sok múlik, a nálam jobb kádárok tudják ezt nagyon jól.

– **Egy emberélet hosszú idő. Hogyan vigyázzunk faedényeinkre?**

– Tisztán kell tartani, jó bort tenni bele, nem a kútból megszaporítani, és akkor jó lesz a bor is, a hordó is. Meg kell becsülni. Nagy munka van vele, drágák is. Általában megbecsülik a gazdák, mossák, forrázzák belül, a vasakat is rendszerben tartják, ászlogolni (kénszalaggal kifűstölteni – szerk. megj.), kéneznit kell, mert a fa pórusait tisztán kell tartani. Nem nagyon fontos. Meg azt szoktuk mondani, a hordó olyan mint a szép leány, simogatni kell.

BÍRÓ ORSOLYA

Édesapjától örökölt szerszámai ma már jobbára kiállítási darabok, részben ő is gépesítette munkáját

